

BEDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefranțate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Angonfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton O. palik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Intju
Leopold (VII Erzsebet-kórt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifa
și învoială. — **RECLAMR** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în Ge-care dî.
Abonamente pentru Austro-Ungarî
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nu colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dîsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 188.

Brașov, Joi 26 August (8 Septembrie).

1904.

Unde sunt dovețile?

Scim, că consistoriul bisericii evanghelice săsesci din Ardeal a hotărît să adreseze guvernului unguerit o reprezentațiune, în care se fie înșirate gravaminele naționale-bisericesci ale Sașilor în contra proiectului de reformă școlară al lui Berzeviczy.

Reprezentațiunea sêu memorandul acesta al Sașilor nu ofere nimic deosebit, ori chiar surprinzător. La 1879, când primul regim Tisza a atacat mai întâiu autonomia biserică și școlară a confesiunilor nemaghiare, biserica evanghelică săsescă a protestat și ea la rândul ei printr'o reprezentațiune contra aducerii acelei legi. O deosebire remarcabilă este înșe între 1879 și 1904. Atunci Sașii nu făceau parte din partidul guvernului, ci adevărat în-că la programul lor național opozițional dela Mediaș; astăzi, în era regimului al doilea tiszaist, cu Tisza fiul în frunte, noua reformă școlară proiectată găsesce pe Sași în tabăra partidului guvernamental.

Situațiunea această, când e vorba de a se apêra cu mâni și cupicioare în contra unui atentat urzit de partidul, din care faci parte și a căruia disciplină trebuie sê-o respecteze și sê-o urmeze, este, va admite ori și cine, de tot penibilă. Deja faptul, că Sașii se pregătesc a protesta în contra unui proiect de lege, care este reclamat de dorințele unanime ale partidului guvernamental, ar trebui sê constituie un act de nesupunere și de răsvrătire al lor.

Dacă totuși nu e considerată tocmai așa procederea consistoriului bisericii săsesci; dacă Sașii totuși mai sperază, că reprezentațiunea lor nu va fi cu totul ignorată; dacă pentru a-i da un mai mare aplomb s'au decis chiar, cum se dice, sê-o prezenteze ministrului de culte și instrucțiune publică printr'o deputațiune

mai mare, acesta se datoresce diplomației celor de la cârmă.

S'ar păre absurd a mai vorbi de diplomație, când cineva umblă sê te tõe în cap. Cu tõe acestea în raporturile cu Sașii ardeleni Maghiarii de trei-deci și șapte de ani se folosesc cu mare succes de unul și acelaș șiretlic. Mereu îi fac sê credă pe Sași, că tõe proiectele și măsurile lor de maghiarisare nu vizază pe Sași, ci numai pe Români și Slavi, numai cât nu se pôte de-creta pe față o pozițiune excepțională pentru Sași, d'er — li-se dă se cunoscă — că în praxă vor fi tratați mai cu mânuși.

Sê nu uităm, că primul regim tiszaist a avut asemeni considerații de oportunitate chiar și față de Români, cari, ca deputați aleși cu concursul guvernului, făceau parte din partidul acestuia. Când cu primele proiecte de maghiarisare, Tisza Koloman a dat chiar voie Românilor din partidul sêu, sê pôte vorbi în contra proiectelor, fără ca printr'asta sê li-se altereze poziția de mameluți plecați ai lui.

Etă d'er cum trebuie sê ne explicăm, că tocmai din incidentul mai sus atins, unele foi maghiare guvernamentale apeleră la guvern sê fie cu bunăvoință cât mai mare față cu Sașii amenințați a fi înghițiți de Români!

Tot istoria cea vechiă!

De la 1867 tot așa îi pörtă cu vorba și cu promisiunea pe Sași, această însă n'a împiedecat, ca ađi nici urmă sê nu mai fie de privilegiile lor cele frumoșe.

Dilele trecute cu ocaziunea festivităților reuniunilor săsesci la Christian êrăși a fost atinsă cõrda frăției maghiaro-săsesci. S'a închinat cu însuflețire la masa festivă, pentru înfrățire. Totuși fie-care Sas se întrebă cu îngrijire: când vom a-junge sê avem și doveđi, că aceste vorbe nu sunt rostite în vânt?

Brașov, 25 August v.

Maghiarisarea numelor de localități. Diarele maghiare aduc scirea, că ministrul de interne Tisza a adresat tuturor comitatelor o pfovocare, cerând sê i-se facă propuneri cu privire la maghiarisarea numelor de localități de pe teritoriul lor. Scopul ministrului — dice foile amintite — este, ca sê se maghiarizeze tõe localitățile din Ungaria, cari au accent străin. — Observăm, că după cât scim noi, în cestiunea această, adevă în cestiunea maghiarisării numirilor de localități, s'au trimis încă anii trecuți biuroului central din Budapesta materialul necesar pentru „schimbarea de nume” a localităților. Și decă totuși diarele maghiare guvernamentale din Budapesta debutază cu scirea această, e mai mult ca probabil, că ele o fac cu scop de a câștiga cercurile șoviniste pentru politica tiszaistă.

Ordinul ministrului de război și Croații. Diarele opoziționale croate nu sunt mulțumite cu noul ordin al lui Pitreich referitor la favorurile acordate limbei maghiare în corespondența militară. „Obzor” și „Novi List” acuză cu deosebire partidul național al dietei provinciale și pe cei 40 deputați din dieta ungară, a căror lașitate a provocat un nou triumf al Maghiarilor. Pe când punctele programului militar stabilit de comisiunea de 9, încetul cu încetul se realizează tõe — dice Obzor — Croații rămân cu mâinile gõle unde ar fi de dobândit ceva, și capetă parte numai din sarcini. În numita comisiune, Emeric Iosipovich făcuse declarația, că ori-ce concesiune acordată Maghiarilor, sê fie acordată și Croaților în spirit croățesc, această declarație însă a fost cu totul înlăturată. Croația a fost din nou trasă pe sfõră dice „Obzor”, și așteptă de la cei 40 deputați, că decă mai au o picătură de cinste, sê se îndepărteze de la locul, unde nici n'au fost puși din încrederea poporului, d'er nici nu sunt vrednici a sta.

Situația parlamentară în Austria. În cercurile politice austriace se vorbește tocmai acum foarte mult despre ni-

suițele ministrului președinte Koerber de a face, ca „Reichsrath”-ul, ce se va deschide în curând, sê fie oapabil de lucrare. Turneul, ce l'a făcut Koerber prin Galiția și Bucovina, stă în strînsă legătură cu nîsuița amintită. Se afirmă, că Polonii vor sprijini pe Koerber în nîsuițele lui; Slavii de Sud caută de pe acum a eși din intransigența, ce o manifestaseră cât-va timp mai înainte; marii proprietari conservativi germani, creștinii sociali și partidul catolic popular nu vor de asemenea sê amenințe situațiunea parlamentară, ce vrê s'o creeze Koerber; politicianii partidului popular german și partidul progresist german încă nu vor voi, ca printr'o atitudine ostilă, sê scõtă din foc castanele Cehilor obstrucționiști, êr marii proprietari conservativi cehi au renunțat cu totul la ideea obstrucțiunii. Vorbirea, ce a ținut'o Koerber în Lemberg a aruncat o lumină destul de clară asupra planurilor lui și decă nu ne înșelăm, viitorul parlament austriac se va deschide sub auspicii mai favorabile și va urma, probabil, o sesiune parlamentară mai lungă în care se vor rezolvi mulțimea de proiecte, cari de ani de zile stau neresolvite pe biuroul camerei.

Un comunicat al guvernului italian. Se scie, că diarele austriace au scris mult în timpul din urmă despre pretenșele aspirațiunii italiene în Albania. Pentru a risipi nedumeririle și scõrile tendențioșe ale acestor diare, guvernul italian a cređut de bine a publica următorul comunicat: „Declarațiunile atribuite de diarele vienezese unui consul italian despre intențiunile Italiei de a ocupa teritor albanes, sunt cu totul lipsite de adevêr. E foarte regretabil, că presa din ambele țeri face sê circule scõri cu totul false și publică articole atât de potrivite pentru zăpăcirea unei părți a opiniunii publice, pe când cele două guverne continuă a fi de perfect acord și nici prin gând nu le trece a-se abate de la politica lor comună: de a menține, și a întări chiar, raporturile intime între cele două țeri”.

După această desmînțire clară, Italia oficială nu are intențiunii ostile față cu

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Ordinul.

De Anton Cehov.

Profesorul de la progimnasiul militar, Lew Pustiakoff, locuia vis-à-vis de amicul sêu, sublocotenentul Ledjenzoff.

În ziua de anul nou Pustiakoff s'a dus la amicul sêu des de dimineță: „Sê veđi amice” începî el cam încurcat, după-ce mai înainte îi exprimă urările de anul nou, „sê veđi cum stă trêba: Nu te-aș deranja, decă nu m'ar sili împrerjările... Fi bun, iubite, împrumută-mi ordinul sf. Stanislau pe ziua de astăzi. Sunt poftit la prânđ la comerciantul Spișkin. Canalia asta se dă în vînt pentru ómenii, cari au decorații, êr cei-oe n'au vr'o cruciuliță la piept, n'au nici o trecere înaintea lui. Trebuie sê scii, că Spișkin are două fiice... pe Nastka și pe Zina... Ți-o spun această confidențial... Mê înțelegi? Cred, că n'o sê mê refuzi... Hai?”

Spunênd acest monolog, Pustiakoff se făcu roșu, bîlbăia ca un nenorocit și se uita mereu spre ușă. Sublocotenentul l'a tachinat puțin cu fetele și în sfîrșit i-a împrumutat ordinul sf. Stanislau.

Pe la órele 2 după amiađi Pustiakoff s'a dus cu trăsura la Spișkin și cum ședea așa în trăsura, își desfăcea mereu blana și privea satisfăcut la pieptul sêu, pe care strălucea ordinul împrumutat al sf. Stanislau în aur și email.

„În fond e un bagatel” filosofa el pe drum. „d'er omul capetă așa dicênd un óre-care respect pentru propria sa persoană. Flêcul ăsta, strălucitor cum e, nu costă mai mult de cinci ruble, și totuși produce impresie în lume”.

Sosind înaintea caselor lui Spișkin, își desfăcu larg blana și se rêfui cu birjarul. I-se părea, că birjarului i-a făcut o strașnică impresie uniforma și ordinul sêu. Ajungênd în antret, la desbrăcare aruncă o privire în sufragerie și vedû vr'o cincispre-dece persoane aședate deja în jurul mesei. Se auđiau voci de conversație

viuă și larmă produsă de linguri și farfurii.

„Cine a sunat?” întrebă pe servitor stăpânul casei. „Ah... Lew Nikolaievici! Bine ați venit! Cam târđiu! D'er ce are a face! Tocmai acuma ne-am pus la masă”.

Pustiakoff își umflă pieptul, își dedû capul îndêrêt, și frecându-și mulțumit mâinile, intră în sufragerie... Atunci ridicându-și privirea vedû ceva îngrozitor...

La masă, alătura de d-șõra Zina, ședea colegul sêu, profesorul de limba franceză, Tremblant, de la acelaș progimnasiu. Decă afuissitul ăsta de frances o fi zărit ordinul, atunci el, Pustiakoff, va trebui sê-și cêră scuse, sê dea explicații și e în pericol de a-se face pe veci de ris și de batjocură.

Era o situație din cele mai delicate.

În primul moment îi trecû prin minte, sê-și rupă ordinul de la piept, după aceea se gândi, că óre n'ar fi bine sê se întõrcă în antret. Ordinul însă era cusut bine și pentru a-se întõrce îndêrêt, era deja prea târđiu.

Pustiakoff își acoperi repede ordinul cu mâna dreaptă, își plecă capul făcênd o reverență întregii societăți, și fără sê dea cui-va mâna, se aședă pe un scaun liber. D'er — par-că era făcătura — acest scaun era tocmai față în față cu Francezul.

„De sigur o fi bêtut ceva mai mult în onórea diiei” își gândia Spișkin vedênd pe Pustiakoff așa de zăpăcit.

Intr'aceea se aduse supa pentru óspele întârđiat. Pustiakoff apucă lingura cu stînga, își aduse aminte însă la timp, că într'o societate cinstită nu se cade a mânca cu stînga și s'a vedut nevoit a apela la un espedient desperat, spunênd, că nu i-e fõme, fiind-că a prânđit deja.

„Dêu, nu mi-e fõme de loc... n'am avut încotro, a trebuit sê prânđesc, mai 'nainte... Am făcut o vizită unchiului meu, protopopul Jelejewoff. L'am felicitat de anul nou și m'a reținut la prânđ în familie...”

Adevêrul era, că el avea poftă de mîncare ca un lup și era necăjit rêu, că

mare la acest congres, în care se vor discuta cestiuni de o mare importanță pentru viitorul meseriașilor români. Tot deodată comitetul clubului a instituit o comisiune din sinul său, în vederea organizării congresului și a recepției meseriașilor din provincie.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la d-na văduvă Ana Morariu din Feldiara 50 cor. întru amintirea fericitului Iosif Morariu, fost învățător dirigent în Feldiara. Primăscă piioasă donătoare celei mai căldurose mulțumite — *Direcțiunea școlilor gr. or. române.*

Un locotenent înnebunit. „Brasso Hirlap“ publică următoarea scire: Cu trenul accelerat de la 5 Septembrie a sosit la Brașov o damă, căreia în tren i-s'a întâmplat următoarea aventură: La Cucerdea s'a urcat în același compartiment un locotenent de husari, care l'a început s'a purtat ouviniuos, dăr când se apropiau de Sighișora, locotenentul a declarat damei că el este o persoană importantă în armată și la proxima stațiune îl așteaptă împăratul, cu care va discuta asupra unor cestiuni militare. Dama temându-se de vr'un atentat din partea nebunului, a eșit în coridor și a dat alarma. Imediat s'a oprit trenul și locotenentul a fost ademenit într'un vagon separat sub cuvânt, că Maj. Sa îl așteaptă acolo. La Sighișora apoi a fost dat jos din tren, spunându-i-se, că M. Sa a sosit deja cu trenul de dimineață. Numele nenorocitului, care purta uniformă husarilor din Gherla, nu s'a putut încă afla.

Demonstrațiune antimaghiară în Eszék. Foile unguerescilor aduc scirea, că în Eszék a fost o demonstrațiune antimaghiară. Câți-va șovinisti neastimpărați au arborat un steg ungueresc pe edificiul școlii sârbescilor de acolo. În urma acosta câți-va naționaliști sârbi au aranjat o demonstrațiune înaintea școlii maghiare, spargându-i ferestrele. Un „demonstrant“ a fost deținut.

Tragedia de amor, despre care am amintit alaltăieri, a adus jale în două familii distinse din Brașov. În mormântarea tinerei părechii s'a făcut erî după amiazi la cimiteriul catolic în unul și același mormânt, așa cum li-a fost dorința exprimată printr'o scrisoare găsită la deșii. Tragedia s'a întâmplat Vineri în orele de după amiazi, erî cadavrele n'au fost găsite decât Duminecă. Tinărul Mayer Jenő era în etate de 18 ani și era student la școala superioară-technică din Budapesta; tovarăsa lui Ella Panczel era de 19 ani, și motivul despărțirii lor de viață a fost imposibilitatea de a se uni pe pământ.

Inființarea unei a treia universități unguerescilor. Dilele aceste s'a serbat iubileu de 100 ani a inființării dieceei catolice din Cașovia. La serbări a luat parte și ministrul Berzeviczy, care cu această ocaziune ar fi declarat unei deputațiunii, care s'a prezentat cu cererea de a se inființa în Cașovia o universitate, că și deșul este aderentul ideii, ca a treia universitate să se inființeze la Cașovia. „Bud. Tud.“ desminte această scire, spunând, că Berzeviczy nu s'a angajat nici cu o declarațiune concretă în privința acesteia.

Conferențe publice. Se comunică din Arad și Lugos, că d-l Ales. P. Vojen, membru al societății universitare din România, va ține dilele aceste în Arad și jur, apoi în mai multe centre române din Banat (Lugos, Caransebes, Timișoara, Bocșa română, Oravița, Ecica, B. Comloș și S. Miclăușul mare) o conferență publică despre „Carmen Sylva“. Afară de aceasta va mai ține încă o conferență în aceleași localități la date diferite despre „Problema nemuririi“.

Un concurs de tir foarte interesant între cei mai buni trăgători din toate regimentele armatei române, s'a ținut la poligonul din Cotroceni. A fost vorba de a se alege cei deșce trăgători cari vor avea să reprezenteze armata română la concursul internațional, ce va avea loc peste puțin la fabrica de arme în Steyr. Etă cei deșce trăgători, cari au fost aleși: St. Chiriteșcu, soldat în reg. 4 Ilfov nr. 21; I. Preda sergent în batal. 2 de vânători; I. Constantinescu sergent-major în acelaș batalion; G. Niculescu, caporal în reg. 11 Siret; Vasile Dinca sergent în al 2-lea batal. de vânători; Marin Popescu sergent în reg. 28 Radu-Negru; G. Patraulă, caporal în reg. 4 Ilfov Nr. 21; Nic. Ioniță, caporal în al 2-lea batal. de vânători; Luca Stroe, caporal în reg. Nr. 8 Buzău, și G. Bratu, caporal în regim. Nr. 8 Rovine.

Fuga principesei de Coburg. Din Viena se telegrafază, că până erî n'a suc-

ces a-se afla locul de refugiu al principesei. Se susține însă cu totă siguranța, că principesa ar fi ajuns deja la Paris. Din Bruxelles se anunță, că „Liga pentru apărarea drepturilor omenescilor“ ar fi înaintat o petițiune autorităților din Elveția, cerând ca guvernul elvețian să nu estradeze pe principesa, până nu va fi în mod oficial constată prin medicii specialiști starea ei mentală. De altă parte se dice, că s'ar fi abstat de la urmărirea principesei din partea soțului ei și din partea detectivilor elvețieni.

Cablu submarin între Constanța și Constantinopol. Pe la sfârșitul lunii Iunie a. c. Sultanul a dat unei societăți germane cu sediul în Colonia încuviințarea pentru acostarea pe pământ turcesc a unui cablu submarin între Constanța și Constantinopol. Guvernul român se obligase și el mai înainte a plăti societății germane un ajutor anual de 40,000 mărci, obligându-se tot-odată a nu da timp de 30 de ani nici unei alte societăți dreptul de a instala un cablu submarin între România și Turcia. Tractările, cari au durat mai multe luni, au fost împiedecate de o societate engleză, care reclama pentru sine exclusiv dreptul de a instala un cablu submarin pe teritoriul turcesc. În urma deciziunii Sultanului s'au curmat tractările și în curând se va instala noua linie submarină.

Un dar de nuntă mai rar. La un bogătan din Philadelphia era întrunită o mare societate, serbând împreună cununia fiului casei. Când veselia era la culme, servitorul aduse o ladă mare, sosită cu posta și toți oșpeții încunjurară lada, ca să vadă mai întâiu darul cel mai nou de nuntă. Când se deschise lada, își scose capul din ea unul din cei mai veninoși și uriași șerpi ai continentului. O panică teribilă cuprinsă pe nuntași, damele leșinară și numai cu mare anevioie le succese cavalerilor consternați a duce damele leșinate din apropierea dihaniei. Gróza a fost atât de mare, în cât tinerii însuraței nu mai cuteză a călca pragul casei, de ore ce șerpele s'a ascuns, fără a i-se pute da de urmă. De atunci casa a rămas părăsită.

Sciri mărune din România. Pe vapórele românescilor „Principesa Maria“ și „Regele Carol“ se va întroduce în curând telegraful fără sirmă, astfel că călătorii de pe aceste vapóre vor pute sta în legătură cu pământul patriei în timpul călătoriei lor.

— Din scirile sosite la ministeriul de domenii rezultă, că din cauza secetei viile vor da o recoltă cu 30—35 la sută mai mică de cât în anul trecut. În schimb culesul viilor se va face mai din vreme, er vinul va fi mai bun în calitate de cât cel din anul trecut.

— Plecarea veteranilor români, membrii ai societății „Coroana de oțel“ la Plevna și Grivița se va urma în ziua de 28 August v. Escursionistii vor visita și orașul Sofia.

Magazinul c. și r. de alimentațiune din Alba-Iulia va cumpăra de la proprietari și asociațiuni, achitând imediat, următoarele cantități de cereale: În Septembrie 300 măși sēcără și tot atăta ovės, în Octomvrie 400 m. sēcără, 430 m. ovės; în Noemvrie 300 m. sēcără și 300 ovės. Condițiunile mai de-aprope se află în publicațiunea nr. 956 de la 25 Iulie, er la susnumitul magazin se dau și informațiuni verbale.

Musica orașenescă va concerta mâne Joi, înainte de prânț la orele 11 pe promenada de sus.

Licitațiune în Ucea inferioară. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra publicaței pe pag. 4-a a licitațiunii în Ucea inferioară, care se va ține la 23 Septembrie n. 1904, nu la 31 Septembrie n. cum s'a publicat din eróre în n-rul 185 al „Gezetei“.

Specula cu emigrările.

Diarul „Arbeiter-Zeitung“ din Viena în numărul său de la 3 Septembrie la rubrica, tribunalelor „sub titlul „emigranți înșelați“ publică mai multe casuri de tragedie pe sfóră sfírșite de agentul dela „Cunard-Line“, Elias Jakobsohn din Viena.

Numitul agent a prins prin subagenții săi mai mulți emigranți din Galiția, Croația etc. cari sosiseră cu trenul la Viena și profitând de ignoranța și desorientarea lor, i-a ademenit la biuroul său, cu tóte că acei emigranți aveau adresele altor biurouri, prin mijlocirea cărora puteau

să ajungă în America cu cheltuieli mai puțin și în timp mai scurt.

Jacobsohn voia să-i angajeze pe emigranți să ia linia Fiume seu Trieste, care fiind mai scumpă, banii bieților emigranți nu erau de ajuns își pierdând timpul de geaba și vădându-se înșelați, nici n'au putut să plece, ci s'au vădut nevoiți a denunța la judecătorie pe agentul înșelător, cerând restituirea banilor storși de la dînșii prin momeli.

Nenorocii emigranți sunt vrednici de compătimire, căci acasă și-au vîndut totul spre a-și procura mijlocele necesare de călătorie în speranța, că în noul continent își vor întemeia o nouă existență, er în Viena au fost opriți de nisce agenți lipsiți de conșiență, cari le-au ruinat tóte speranțele și i-au vîrfit în pierderi ireperabile.

Forurile judecătorești ar trebui să intervină cu rigóre extremă față cu asemenea agenți, er guvernele ar trebui să garanteze libertatea personală, lăsând pe nenorocii cari își părăsesc patria, să ia drumul pe care îl cred ei mai avantajos și să nu forțeze pe emigranți, ca pe nisce vite, mănându-i în cursele unei anumite societăți de transport și prin un anumit port, chiar decă cheltuielile ar fi mult mai mari și timpul călătoriei mult mai lung.

În presa germană se ridică vii protestări mai ales în timpul din urmă, contra guvernului ungar, care a încheiat contract cu societatea „Cunard Line“, ca să transporte emigranți prin Fiume, de si ruta acesta este mult mai costisitoare.

Chiar și diarul „Köln. Zig.“, un organ fruntaș german, încă își ridică glasul în cestiunea această și insistă, ca guvernul german să ia măsuri de retorsiune împotriva celui ungar.

Literatura și viața.

În diarul „D. Z.“ din Viena vedem publicat acest articol, care conține unele indicațiuni de actualitate:

Viața și literatura se influințază reciproc. Orî ce poet adevărat, orî ce poesie bună își scote ideile și figurile din viața intuitivă; însă ceea ce literatura a primit din viață o dă înderēt vieții în formă sublimată, ea înalță și inobiliză viața, er viața acesta inobilată influințază asupra altor poeți și poesii, cari la rîndul lor imbogățesc mai departe viața spirituală a poporului lor și așa se sfírșesc o circulație vecinică din generațiune în generațiune și asta dă materie și conținut orî cărei istorii literare seu culturale.

Influența enormă așa-dér pe care o are în epoca noastră literatura și cu deosebire literatura ăilnică și cea dramatică asupra opiniunilor, asupra concepțiilor ce viează într'un popor, nu se póte contesta.

Efectul, ce-l produce un diar asupra întregii vieți spirituale a cetitorilor săi, este efectul încet și sigur al picătorei de apă, care găuresce piatra; efectul acesta, după cum s'a dovedit în fața judecătorilor, póte să fie de așa natură, încât tinerii, cari cetesc și cu di o foie, în care se descriu cu deamănuntul tóte omorurile și se publică tóte ilustrațiile dramelor sângeroșe, cum face d. e. „Extrablatt“ din Viena, se împrietinesc cu ideia jafului și omorului, de care mai înainte se îngroziau și devin în cele din urmă tâlhari și uci-gași.

Esemplul acesta este isbitor, dăr se se examineze fie-care sincer, decă nu este și el influințat de diarul seu favorit în gradul suprem în opiniile sale politice, naționale, economice, literare etc. ba chiar și în întreaga sa cugetare și simțire morală, așa că adesea este nevoie de o sfortare violentă a voinței, spre a-și libera într'un anumit cas judecata din cursa lentă dăr sigură a diarului. Nu te poți preumbla nepedepsit printre palmieri, adecă printre plantații orientale, și diarul este ca ochelarii, cu cari se deprind în cele din urmă și ochii cei mai sănătoși. Fericit e cel ce citește numai diare scrise de scriitori de rassa ariană, și care mai hucuros se pre-

umblă printre stejari, decăt printre palmieri.

Influența literaturii dramatice însă asupra vieții este mult mai intensivă, decăt cea a pressei ăilnice. Aici nu mai este efectul picătorei, ce găuresce piatra, ci efectul torentului, care răpescce cu sine totul. Picăturile ce găuresc piatra în literatura dramatică sunt numărósele reprezentațiuni de séra, de după amiazi, de classici, pentru elevi, pentru muncitori, etc. ce se dau în orașele mari și cari nu sunt mai puțin decăt filele unui diar ce apar în cursul unui an.

Pe când însă într'un simplu număr de diar nu vedem, decăt cuvinte reci, mórte, adesea prost ticluite, pe scenă vedem unindu-se cuvintul viu pronunțat cu emfasă, cu gestul artistului și cu efectele costumului, luminei, decorațiunilor, cu un cuvint cu tot aparatul artistic al unei epoe hiper-rafinat, spre a produce asupra privitorului impresie, a-i paralisa judecata, a-l supune cu desevirșire farmecului poesiei și a nu-l mai libera din acest farmec.

Cel ce are așa-dér scena în mâinile sale,—prin alegerea pieselor, pe cari le reprezintă, póte exercita o influență mult mai mare asupra pornirilor și asupra felului de gândire al poporului, decăt cel ce dirigesce un diar. Efectul covirșitor al unei piese teatrale póte să fie așa de mare, încât se ofere prilej pentru evenimente istorice, dovadă cunoscutul fapt, că reprezentația „Mutei de la Portici“ a dat semnalul la 1830 pentru revolta în Bruxelles.

Însă și acesta este un exemplu cras și nu efectele violente, elementare din natură și viața omenescă sunt cele mai adenoși, ci dintr'acele lente, nebagate în sémă. Nu isbuonirile subite ale vulcanilor, nu orcanele, cutremurele de pământ, prăbușirile de munți etc. au adus schimbări esențiale suprafeței pământului, ci zefirul blând, abia simțit, a fost acela, care a prefăcut câmpiile înfloritoare ale Cartaginei încet dăr cu siguranță într'un deșert al morții. Și nu un Grabbe și Hebbel, acești vulcani poetici, ci Kotzebue și Iffland au imprimat poporului german în cea mai mare parte timbrul spiritual al concepțiilor lor vagi în prima jumătate a secolului XIX.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Londra, 6 Septembrie. În retragerea sa spre Mukden, Kuropatkin și-a condus nevătémată armata sa de la Yantai peste locul unde Kuroki voia să-l rețină. Acesta nu se negă nici la Tokio. Mareșalul Oyama e decis a-l urmări pe Kuropatkin până la Mukden. Mai departe nu va merge.

Petersburg, 6 Septembrie. Între Charbin și Mukden se află o colonă a primului corp de armată european, care la finele lui Iulie a plecat din Nișni-Novgorod. Conducerea acestei colóne va lua o generalul Linevici. Kuropatkin a făcut erî recunóșceri pe o distanță de 40 chl. între Yantai și Mukden.

Mukden, 7 Septembrie. Un număr însemnat de trupe au pornit spre sud, ca să acopere retragerea lui Kuropatkin.

Londra, 7 Septembrie. În Tokio s'a răspândit șvonul, că o luptă violentă s'a dat la nord de Yantai. Rușii s'ar fi retras spre nord și Japonesi ar fi ocupat Yantai.

Londra, 6 Septembrie. Armata de asediare japonesă de la Port-Arthur sufere grozav de friguri. Blocada japonesă n'are nici un efect, din care cauză garnisóna rusescă e provădută din belșug cu de-ale mănecării. Japonesi așteaptă, ca flota rusescă să iasă din nou din port. Corespondentul lui „Daily Chronicle“ afirmă, că până acum au cădut la Port-Arthur peste 25,000 Japonesi.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Septembrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de corone ung. 4%	97.10
Impr. oăil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.90
Impr. oăil. fer. ung. în argint 4%	97.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	99.35
Renta de argint austr.	99.35
Renta de aur austr.	119.15
Renta de corone austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.95
Losuri din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	16.14
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	757.75
Acții de-ale Băncii austr. de credit	650.—
Napoleondori	19.03
Mărci imperiale germane.	117.27
London vista.	239.65
Paris vista.	94.95
Note italiene	95.—

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Septembrie n. 1904.

Bancnote rom. Cump. 18.94	Vënd.	19.01
Argint român.	18.84	18.96
Napoleond'ori.	19.05	19.12
Galbeni	11.22	11.32
Ruble Rusesci	2.52	2.54
Mărci germane	117.20	117.40
Lire turcesci	21.50	21.60
Seris. fonc. Albina 5 1/2%	101.—	102.—

AVIS!

Subscrisa se recomandă Onor. public pentru confectionare de Rochii și Albituri

după moda cea mai nouă, cu gust și după plac, în și afară de casă.

Cu totă stima

DORA KÖNIG.

Brașov, Strada Catherinei nr. 23.

Nr. 1454—1904.

Edict de licitațiune.

Primăria comunei Ucea-inferioară (Alsó-Ucsa), Comitatul Făgăraș, aduce la cunoștință, cumcă casa comunei de sub Nr. 141 împreună cu licență de căreiumărit, se dă în arrenda pe timpul din 1. Octombrie 1904 până în 31 Decembrie 1907.

Licitațiunea este verbală și se va ține în 23 Septembrie 1904 st. n. la 9 ore a m. în cancelaria comunală din Ucea-inferioară. Prețul strigării e 400 corone.— Condițiunile de licitare se pot vedea până în ziua licitărei în cancelaria Comunală din Ucea-inferioară.—

Ucea inferioară la 30 August 1904.

Ioan Marinescu Simion Bândă
not. cerc. primar

1486.1—2

Un gimnast din casă bună se primesce în întreținere și pază, la o familie germană. Odaia împreună cu un student german din gimnasiu superior. Informații mai detaliate se pot lua la D-l L. Palmherț funcționar, Strada Mihail Weiss nr. 8.

1-8.1492.

Odăi

elegant mobilate.

Fiind Sesonul de vară terminat, se închiriază odăi mobilate

în Villa Kertsch

cu prețuri reduse (de la 10 fl până la 25 fl. pe lună). — Asemenea și o locuință elegant mobilată cu 4 odăi, bucătărie etc.

STRUGURI
de masă seu de cură.

Stuguri foarte frumoși și fini Chasselas și Muscateller amestecați, în lădițe seu coșuri de 5 klgr., trimiși franco cu 3 cor. 50 b., numai Muscateller 5 klgr. 4 cor. 50 b.; trimite Martin v. Willinger. mare producător de vinuri în Zemba (Ungaria). — Vin negru de Szegzárd în sticle, cultură proprie, trei 0.70 Lit. franco trimis 3 cor. 60 b.

Ma multe sute de Htl. vinuri calitate fină cu preț ieftin tot acolo.

Ca present de sărbători foarte potrivit.

1—5,1494

Lucrul bun și solid nu are lipsă de reclam!

Primul Atelier brașovean de Uniforme.

Fondat în 1891.

D. PLATOȘ.

Fondat în 1891.

Prima și cea mai renumită firmă din Transilvania în ramul uniformei.

Liferază pentru Voluntari de un an completa uniformă necesară cu Cor. 110—300 cor. sub garanție, strict după regulamentul prescriș militarilor și totuși elegant.

D. PLATOȘ.

Brașov, Strada Mihail Weiss nr. 3.
(Casele proprii).

3—3

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

AVIS.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-căreilunii.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebă, când voiesc ca eșpedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei luni ..	6 cor.	Pe trei luni ..	10 fr.
Pe șese luni ..	12 „	Pe șese luni ..	20 „
Pe un an ..	24 „	Pe un an ..	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe an ..	4 cor.	Pe an ..	8 fr.
Pe șese luni ..	2 „	Pe șese luni ..	4 „
Pe trei luni ..	1 „	Pe trei luni ..	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoiască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la Eremias Nepoți.